

Recreatie

Gemeenten sluiten zwembaden

■ 'Bestuurders beseffen onvoldoende dat ze daarmee ook saamhorigheid verliezen'

Wilma van Meteren

Eén op de zestien openbare zwembaden in Nederland staat momenteel op de nominatie voor sluiting, schat het Nationaal Platform Zwembaden (NPZ). Onder druk van bezuinigingen is deze ontwikkeling het laatste jaar in een stroomversnelling geraakt. En het einde is volgens de organisatie nog niet in zicht omdat lokale overheden de komende jaren nog minder te besteden hebben.

Het speelt niet alleen in krimpregio's, gebieden waar de bevolking daalt, maar in het hele land, zegt NPZ-manager Marcel Jagersma. Na

het schoolzwemmen en het vangnet voor kinderen die anders niet leren zwemmen, zetten gemeenten nu het mes in de zwembaden zelf. Onder andere Oude Pekela, Schiedam, Noordenveld, Franeker en Leimuïden hebben te maken met zo'n ingreep.

Vrijwel overal leidt het tot commotie en vaak ook protesten zoals handtekeningenacties om het bad open te houden. Dat verzet verbaast Jagersma niet. "Het zwembad wordt als eigen beschouwd, het versterkt de sociale activiteiten in een gemeenschap. Het verdwijnen van zo'n voorziening is pijnlijk." Uit onderzoek blijkt bovendien dat mensen niet ge-

neigd zijn naar een zwembad buiten de eigen woonplaats te gaan.

Volgens het NPZ is het realistisch dat onder de huidige economische omstandigheden baden moeten sluiten. Jagersma vindt dat ze daarvoor soms de hand in eigen boezem moeten steken. "Sommige baden zijn jarenlang verwaarloosd, hebben niets gedaan aan vernieuwing of extra activiteiten die geld in het laatje brengen."

Toch zetten gemeenten in zijn ogen wel eens te makkelijk een streep door de zwemvoorziening. Te weinig beseffen lokale bestuurders dat ze daarmee ook saamhorigheid

in een gemeenschap en een veilige speelplaats voor kinderen verliezen. Gemeenten zouden volgens de NPZ-manager daarom nauwkeurig moeten bekijken of er geen creatievere oplossingen zijn.

Zwembaden zijn door de aangescherpte eisen op het gebied van veiligheid en milieu nauwelijks winstgevend te exploiteren. Toch zijn er voorbeelden van burgers die zelf baden runnen en sportverenigingen die participeren in de exploitatie zonder forse overheids subsidies, zegt Jagersma. "Als gemeenten goed de regie voeren en samenwerking zoeken, dan kan er nog heel veel wel."

Verblijfsvergunning voor familiebezoek via internet

Vanaf nu kunnen buitenlanders van buiten de Europese Unie via internet een korte verblijfsvergunning aanvragen als ze op bezoek gaan bij familie of vrienden in Flevoland. Voorheen moesten zij daarvoor naar het politiebureau. De politie in Flevoland is gisteren begonnen met deze proef. De regel geldt niet voor bezoekers die in een hotel of op een camping overnachten, omdat via hun vakantieadres al wordt geregistreerd waar ze verblijven. De vergunning (maximaal negentig dagen) moet binnen drie dagen na aankomst worden aangevraagd.

Schippers: Zorg voor illegalen minder duur

Onverzekerde illegalen drukken minder op het zorgbudget dan verwacht. Dat heeft minister Schippers (volksgezondheid) gisteren in een brief aan de Tweede Kamer laten weten. Sinds 2009 kunnen zorgaanbieders geld claimen als ze inkomsten derven wanneer ze zorg hebben verleend aan illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen. Daarvoor is 44 miljoen euro beschikbaar, maar er is in 2010 voor 14,4 miljoen geclaimd. De cijfers komen uit de VWS-verzekerdenmonitor 2011. Daaruit blijkt ook dat het aantal onverzekerden is afgenomen.

Bolletjesfiets Hoogerland brengt 5600 euro op

De 'bolletjesfiets' waar wielrenner Johnny Hoogerland in de Tour de France op heeft gereden, is geveild voor 5600 euro. Het geld gaat naar

Het Openluchtbad Zwolle werd in 1991 gekraakt door wijkbewoners. Honderden vrijwilligers helpen nu mee met de exploitatie. FOTO HERMAN ENGBERS

Krakers behoedden Zwols bad voor de sloop

■ Jarenlange exploitatie door vrijwilligers beloond met subsidie gemeente

REPORTAGE

Quirijn Visscher
Zwolle

Het zwemseizoen is om te huilen, maar verder gaat het prima met Ron van den Berg, de beheerder van het rijksmonumentale Openluchtbad in Zwolle. Twintig jaar geleden kraakte hij met wat geestverwanten dit oude gemeentelijke bad. Die burgerlijke ongehoorzaamheid leidt nu tot lof van de overheid. Deze maand trokken de gemeente Zwolle en de provincie Overijssel zelfs de beurs en dragen 4,2 miljoen euro bij aan de restauratie van het bad uit 1933.

De reddingsoperatie leest als een roman. In 1988 vond de gemeenteraad een structureel tekort van 800.000 gulden per jaar onacceptabel en besloot het zwembad per 1991 te sluiten. Dat vond de bevolking onzin. De kraak werd een langdurige bezetting met tenten en caravans. De exploitatie kwam in han-

den van demonstrerende burgers. In 1994 werd het bad een rijksmonument. De particuliere zwembadvereniging bleek een succes. Alleen het onderhoud bleef een zorg. Tot nu.

Van den Berg reageert nuchter op de politieke wending. Zelfs tegenstanders van toen geven hem nu gelijk. Hij heeft domweg 'een passie voor zwembaden'. Als jochie liep hij al met zijn handdoek vanuit buurwijk Wipstrik naar het bad aan de Ceintuurbaan. Hij werd strandwacht op Schiermonnikoog, maar keerde terug naar Zwolle. Nu vind je hem dagelijks in het bad. Hij coördineert het werk van de honderden vrijwilligers. De vereniging telt bijna zesduizend leden, er komen jaarlijks gemiddeld 75.000 bezoekers.

De exploitatie van een openluchtbad is seizoensarbeid, vertelt Van den Berg. Alles draait om flexibiliteit. Het bad is jaarlijks vier maanden open. Voor je bezoekersaantallen ben je van goed zwemweer afhankelijk. De gemeente had vast

personeel dat in ploegendiensten werkte en dat buiten het seizoen ook iets doen moest. De vereniging kan badmeesters inzetten met nulurencontracten. Ze zijn van de opleiding voor sportleraren. Is het slecht weer? Dan belt Van den Berg

'Kinderen helpen vaak spontaan met opruimen'

iedereen af en blijft het bad dicht.

Op magere dagen zijn er 150 zwemmers, op topdagen 4000. Het parkachtige bad ligt er netjes bij. Kinderen ruimen vaak spontaan op, vertelt Van den Berg. Hij geeft ze desgevraagd afvalgreepers mee. Na afloop krijgen ze een traktatie. Hij opent een ijskast vol waterlolly's als bewijs.

In 1933 werd het bad gebouwd als

gezonde ontspanning voor de gewone man. Je werd er niet ziek, zoals in het destijds vervuilde open water. Het Openluchtbad had in het begin zelfs twee zandstranden. Het complex is ontworpen volgens de strakke regels van het Nieuwe Bouwen. De badexploitatie bleek kostbaar. De gemeente verspijkerde door de tijd heen weinig aan het bad. In een bergheuk liggen nog de originele luidsprekers, waarmee ooit buitenlandse sportzwemploegen werden verwelkomd.

Uniek is het Openluchtbad Zwolle niet, wel zeldzaam. Het idee voor een zwembadvereniging komt uit Maastricht waar het niet aansloeg. Elders ontstonden wel succesvolle initiatieven met vrijwilligers, zoals het Tuindorpbad in Hengelo (Ov.) en het Strandbad in Winterswijk. Ze zijn voor sloop behoed. Van den Berg: "Er zijn 220 openluchtbaden over. Dat lijkt veel. Maar wat is dat nou helemaal op 16 miljoen Nederlanders?"

bood eerst de fiets aan waarmee hij tijdens de Ronde van Frankrijk in het prikkeldraad terecht kwam, maar koos toch voor de 'bolletjes-fiets' omdat het andere exemplaar lichte beschadigingen had. De fiets werd speciaal voor Hoogerland gemaakt toen hij kort eerste stond in het bergklassement.

Gewonden bij explosie op boot Alkmaardermeer

Op het Alkmaardermeer bij het eiland De Woude zijn gisteravond negen mensen gewond geraakt na een explosie op een speedboot. Volgens de politie zijn twee van hen naar het brandwondencentrum in Beverwijk gebracht met ernstige brandwonden. Drie volwassenen en vier kinderen zijn ook gewond geraakt. Twee andere schepen zijn beschadigd. Die lagen naast de boot waar de ontploffing plaatsvond. De explosie vond plaats nadat de motor van de speedboot werd gestart.

correcties

- Ten onrechte stond gisteren in een artikel over de Amerikaanse schulden dat het begrotingstekort bijna 100 procent zou bedragen. Als dat zo was, zouden de VS failliet zijn. Het Amerikaanse begrotingstekort bedraagt circa 10 procent van het bruto binnenlands product (bbp), de staatsschuld nadert de 100 procent van het bbp. Het begrotingstekort is het tekort in één jaar. De staatsschuld is de som van alle nog niet afgeloste begrotingstekorten uit het verleden.
- In *Trouw* van gisteren wordt in het artikel 'Neo-katholiek, bloedfanatiek en op de adreslijst van Breivik' de naam Marcel Bas genoemd. Marcel Bas is echter geen neo-katholiek; hij noemt zichzelf atheïst. Bas heeft geen bedreigingen geuit tegen katholieken of priesters.